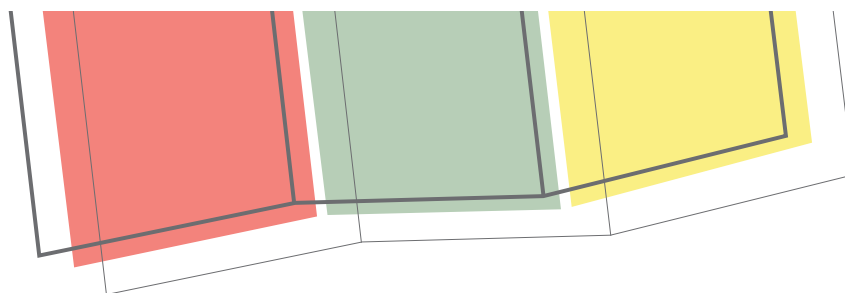

PROJEKTNO FINANSIRANJE MEDIJA

REZULTATI PRVE GODINE

PRIMENE

NOVOG BUDŽETSKOG MODELA

MINISTARSTVO KULTURE I INFORMISANJA

REZIME

Ministarstvo kulture i informisanja nosilac je medijskog zakonodavstva koje je i iniciralo uvođenje modela javnih konkursa kao primarnog mehanizma finansiranja projekata javnog interesa u informisanju. Ovo Ministarstvo ujedno je najveći finansijer ove vrste projekata, koje godišnje potroši više od 200 miliona budžetskog novca za ove namene.

U 2015. godini, Ministarstvo je raspisalo šest konkursa, a analiza BIRNa usmerena je isključivo na konkurs podrške sufinansiranju projekata javnog informisanja, koji je i najskuplji i koji je u dva ciklusa (javni pozivi su oglašeni u februaru i septembru 2015.) vredno 164 miliona dinara.

BIRN je u okviru pomenutog konkursa (uzimajući u obzir oba javna poziva) analizirao ukupno 30 projekata koji su odobreni za finansiranje. Svaki od analiziranih projekata je podržan značajnim sredstvima - između 1 i 2 miliona dinara, što je nekoliko puta veći iznos od prosečne vrednosti ostalih projekata koji se kreću u rasponu od 100.000 do 200.000 dinara. Analiza BIRNa, zato, ne može da pruži ocenu efekata celog konkursa Ministarstva, već samo onih projekata koji su od strane stručnih komisija ocenjeni kao najbolji.

Analizirani projekti većinom mogu da posluže kao primeri dobro izvedenih programskih sadržaja, u čiju je realizaciju uložena značajna suma novca. Treba napomenuti da su nosioci ovih projekata mahom nacionalni i značajniji regionalni mediji, portali ili produkcije, koji imaju kapacitete da izvedu aktivnosti shodno projektnom planu.

Najskuplji projekti koje je podržalo Ministarstvo pokazuju znatno veći stepen kvaliteta u odnosu na projekte lokalnih samouprava, koje je BIRN do sada analizirao. Dok su u lokalnoj mahom podržani mediji kako bi ekonomski preživeli na ograničenom i siromašnom tržištu, svi analizirani programi Ministarstva su tematski i projektno zaokružene celine. Takođe, projekte Ministarstva odlikuje veća tematska raznovrsnost (uključujući i projekte koji se bave javnim finansijama, korupcijom, partijskim zapošljavanjem i sl.), veća okrenutost analitici ili istraživačkom novinarstvu, kao i nešto bolji tehnički kvalitet produkcije, u odnosu na projekte koje je BIRN do sada analizirao u lokalnim samoupravama.

Analizirani projekti pokazuju da se dobra programska produkcija, u svrhu ispunjavanja javnog interesa u informisanju, mora finansirati značajnijim sredstvima. Preporuka je i da se manji, lokalni mediji udružuju kako bi bili sposobni za realizaciju kompleksnijih projekata.

Ovo je jedanaesti izveštaj BIRNa o efektima primene medijskog zakonodavstva, tj. o stvarnim rezultatima i proizvedenim sadržajima u okviru podržanih projekata. Izveštaj je nastao u saradnji BIRNa i tima Medija centra Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Ostale izveštaje, posvećene analizi projekata podržanih od strane Sekretarijata AP Vojvodine i 9 uzorkovanih lokalnih samouprava, potražite na sajtu birnsrbija.rs/publikacije.

UVOD

Šest javnih konkursa koje svake godine raspisuje i sprovodi Ministarstvo kulture i informisanja (to su konkursi za podsticanje proizvodnje medijskih sadržaja, informisanja osoba sa invaliditetom, na manjinskim jezicima, elektronske medije sa sedištem na teritoriji KiM, kao i srpskog naroda u zemljama regiona, uz konkurs koji je posvećen podizanju profesionalnih standarda u informisanju) najznačajni su izvor budžetske podrške projektima javnog informisanja.

Za više od 200 miliona dinara budžetskog novca u 2015. godini, koji se deli na svih šest konkursa, vlada oštra konkurencija. Na primer, samo na konkursu za proizvodnju sadržaja od javnog interesa po prvom javnom pozivu (februar 2015.) u Ministarstvo je pristiglo preko 350 projekata, a od toga komisije su odobrile čak 161 za finansiranje. U drugom javnom pozivu Ministarstva (septembar 2015.), pristigle su 232 prijave, a odobreno je 67 projekata.

Ovako veliki broj prijava je i indikator da je pomenuti konkurs jedan od najpoželjnijih izvora finansiranja, i za nacionalne, a naročito za lokalne medije.

Veliki broj odobrenih projekata čini da prosečna vrednost projekata pada, tako da relativno veliki novac koji se dodeljuje zapravo služi za skromnu podršku manjim projektima, koji imaju ograničen domet i uticaj na javno informisanje. Nasuprot prosečnom projektu (koji sprovode manji, lokalni mediji, podržani sa 100.000 do 200.000 dinara), BIRN je analizom obuhvatio 30 projekata koji su najskuplji i koje su stručne komisije procenile da zavređuju značajnija sredstva (1-2 miliona dinara) i koji mogu da posluže kao primeri dobre prakse.

Namera Ministarstva je bila da kroz konkurse, a u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima, podrži proizvodnju medijskih sadržaja iz oblasti javnog informisanja, „*koji doprinose istinitom, nepristrasnom, pravovremenom i potpunom informisanju svih građana Republike Srbije; zaštiti i razvoju ljudskih prava i demokratije; unapređivanju pravne i socijalne države; slobodnom razvoju ličnosti i zaštiti dece i mladih; razvoju kulturnog i umetničkog stvaralaštva; razvoju obrazovanja, uključujući i medijsku pismenost kao deo obrazovnog sistema; razvoju nauke, sporta i fizičke kulture; zaštiti životne sredine i zdravlja ljudi; unapređivanju medijskog i novinarskog profesionalizma i ostalih medijskih sadržaja koji doprinose zadovoljavanju potreba građana za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije*“.

Evaluacija bi pokazala da li je ova namera Ministarstva zaista i ostvarena. Ona, ipak, izostaje, kao i u većini lokalnih samouprava koje su obuhvaćene BIRNovim uzorkom.

GLAVNI NALAZI

Analizirani projekti su uzorkovani poštujući princip tipološke raznolikosti, tako je uzorkom obuhvaćeno po 6 projekata štampanih medija, elektronskih (radija i TV), online i nezavisnih produkcija, i to:

Štampani mediji	Vreme, NIN, National Geographic, Danas, Politika, Nova ekonomija
Radio	021, OK radio, BOOM 93, Jat radio, Hit FM, TDI
TV	RTV Vranje, TV Leskovac, Belle Amie, Studio Mag, Mega In, Forum
Internet	Jug press, Južne vesti, VOICE, UNS, Eutopija, Agropress
Produkcije	Mreža, Fond B92, Beta, Brendon, Udruženje Milutin Milanković, Centar za industrijske odnose

Treba napomenuti da od uzorkovanih 30 projekata nisu svi mogli biti u potpunosti analizirani, jer u pojedinim slučajevima nije bio dostavljen ceo sadržaj (tj. dostavljeni su samo džinglovi za emisije), kao što je opisano u odeljku *Informacije o analiziranim projektima* ovog izveštaja. U potpunosti je analizirano 28 programskih celina.

Sav analizirani materijal je preuzet iz Ministarstva kulture i informisanja, kao deo obavezne projektne dokumentacije.

Glavni nalazi:

- Imajući u vidu široko postavljen javni interes u informisanju koji je definisan javnim pozivom, svaki od analiziranih programa odgovara zahtevima konkursa.
- Gotovo jedna trećina uzorkovanih medija su oni sa nacionalnom pokrivenošću ili produkcije koje svoj sadržaj emituju na nacionalnim medijima, a ostatak su mediji koji se obraćaju regionalnoj ili lokalnoj publici, kao i internet portali. Pretpostavka je da novac koji je na raspolaganju u Ministarstvu kulture čini ovaj konkurs atraktivnijim za nacionalne medije u odnosu na konkurse lokalnih samouprava.
- Sadržaj pokazuje tematsku raznovrsnost: ekonomija, mladi, zdravlje, kultura, javne finansije, korupcija, partijsko zapošljavanje, pravosuđe, migranti, ljudska prava i sl., što je u skladu sa zakonski definisanim javnim interesom. Pohvalno je što se projektima pokreću i teme o kojima se retko govori u javnosti, poput filantropije ili decentralizacije.
- Raznovrsnost tema prati i raznovrsnost formi. Od novinskih članaka i specijalizovanih dodataka, TV i radijskih emisija, intervjua, do kompleksnih članaka na internet portalima koji pružaju uvid u dodatnu dokumentaciju, vizuelizacije podataka i sl.
- Sadržaj se plasira na više platformi (npr. projekti Radija 021 i OK radija su dostupni i kao radijski materijal i kao tekstovi na portalima, tekstovi lista Politika i nedeljnika Vreme su takođe dostupni

online), republikuje (poput tekstova VOICEa) ili se razmenjuje među lokalnim medijima (poput projekta TV Belle Amie).

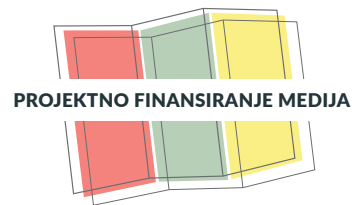
- Shodno tematskom određenju, gotovo polovina programa ima analitički pristup obradi tema. Druga polovina je mahom beletrističkog žanra. Imajući u vidu žanrovsku distribuciju, ne čudi da kroz deo sadržaja (takođe polovina) dominira problemski tretman sadržaja u kojem se tema temeljno istražuje, sa više izvora. Drugom polovinom, prateći isti žanrovski obrazac, dominira deskriptivni ili promotivni tretman.
- BIRNovim istraživanjem moguće je identifikovati bar trećinu projekata koji su primer dobre prakse i koji mogu da služe kao uzor za ostale učesnike u narednim konkursnim ciklusima. Takvi su, na primer, istraživački projekti Pištaljke, VOICEa, Južnih vesti, kao i projekti Brendona, PG Mreže, National Geographica, Fonda B92 i sl. Više informacija o ovim i ostalim projektima je dostupno u sekciji *Informacije o analiziranim projektima*.

Svi projekti odgovaraju zahreву javnog konkursa

PREPORUKE

- Bilo bi poželjno osigurati postojanje javno dostupnih informacija (izveštaja) o ostvarenom projektu i analize sadržaja kojim je projekat rezultirao. Ministarstvo kulture i informisanja moglo bi da angažuje nezavisne komisije koje bi uradile ovu vrstu evaluacije.
- Ministarstvo dodatno treba da uradi i finansijsku kontrolu potrošenog budžetskog novca, jer to doprinosi legitimnosti celokupnog procesa.
- Projektima treba osnažiti novinarsku inicijativu, uključivanje ciljne publike u kreiranje sadržaja, uvođenje novina (pre svega, tehničkih) ili inovacije u sadržaju. Ovo je moguće stimulisati kroz konkursnu liniju za unapređenje profesionalnih standarda.
- Mediji bi trebalo da ulože dodatni napor da u svojim prijavama predlažu zaokružene projektne i tematske celine. Primeri dobrih praksi, koje je BIRN obradio u svom istraživanju, mogu da posluže kao primer i za naredne konkursne cikluse.
- Imajući u vidu da Ministarstvo kulture i informisanja već duži niz godina sprovodi javne konkurse, kao i da Pravilnik za sufinansiranje sadržaja mahom odražava prakse samog Ministarstva, preporuka je ovo telo svoja znanja podeli i sa lokalnim samoupravama za koje je konkursno sufinansiranje i dalje nov moel budžetske potrošnje.

INFORMACIJE O ISTRAŽIVANJU

BIRN Srbija sprovodi obimno istraživanje i analizu sadržaja programa i projekata koji su sprovedeni u toku 2015. godine u 10 opština/gradova u Srbiji, kao i projekata koji su podržani od strane Sekretarijata za kulturu i informisanje AP Vojvodine i Ministarstva kulture i informisanja. Uzorkom je obuhvaćeno minimum 20% projekata kojima su dodeljene najveće sume novca, po svakom tipu medija.

Analiza sadržaja sprovedena je na osnovu posebno razvijenog kodeksa koji ima 23 kategorije, među kojima su: naziv i tip medija, naziv projekta, prostorna/ geografska pokrivenost, vrsta publike kojoj se sadržaj obraća, novinarske forme i žanrovi, kvalitet produkcije (vladanje žanrom i formom), tematski fokus, originalnost sadržaja, tretman teme, izvori, tehnički kvalitet produkcije, broj obrađenih jedinica.

Analizu sprovodi tim BIRN Srbije, u saradnji sa Medija centrom Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, u okviru projekta „Ispod radara: monitoring implementacije medijskih zakona“, koji podržava ambasada Kraljevine Holandije u Beogradu. Projekat traje do novembra 2016. godine, a BIRN će javnosti predstaviti i povremeno objavljivati 12 izveštaja o sprovođenju projekata i medijskih zakona. Više informacija dostupno je na stranici BIRN Srbija <http://birnsrbija.rs/ispod-radara-monitoring-implementacije-projektnog-finansiranja/>

INFORMACIJE O ANALIZIRANIM PROJEKTIMA

Pistaljka.rs - Istraživanje poslovanja javnih preduzeća

Kroz 20 tekstova na portalu pistaljka.rs, u maniru dobrih praksi istraživačkog novinarstva, istražuje se rad javnih preduzeća i tok znatnih budžetskih sredstava koji su izvor korupcije. Sva istraživanja su bazirana na obimnoj dokumentaciji i temeljno pripremljena, dok se u pojedinim slučajevima redakcija Pištaljke oslanjala na uzbunjivače kao izvore. Kroz istraživanja ovog portala, javnost je bila upoznata sa radom ključnih javnih preduzeća koja se svake godine finansiraju znatnim budžetskim sredstvima, a koja uglavnom ostaju zatvorena za javnost, poput Srbijagasa, Telekom, EPS i sl. Primer Pištaljke može da posluži i ostalim medijima da pokreću svoja istraživanja, jer samo tako mediji ispunjavaju svoju ulogu „čuvara javnosti“.

Jugpress - Transparentno programsko budžetiranje

U okviru projekta “Transparentno programsko budžetiranje” je urađeno devet sadržaja, od toga je jedno snimak javne rasprave o budžetu Leskovca, jedno je snimak sa potpisivanja ugovora za frabriku Jura, a ostalo su studijski TV intervjui sa predstavnicima lokalnih vlasti u Leskovcu, Bujanovcu, Medveđi i Bosilegradu. Šest intervjua su studijski intervjui, snimani uglavnom iz jednog ili dva kadra. Baratanje žanrovima je na visokom nivou i osim u slučaju jednog intervjua, razgovori su vešto vođeni sa jasnim usmerenjem ka tome da se propita način na koji se donose odluke u budžetskom trošenju. Predstavnici lokalne samouprave su najbrojniji izvori, što je u slučaju ovog projekta opravdano i razumljivo jer oni donose odluke o budžetu.

Južne vesti - Posledice prekomernog zapošljavanja u lokalnoj administraciji, partijsko zapošljavanje u javnoj administraciji: Hoću da znam

U okviru sufinansiranog projekta Južne vesti su objavile 22 sadržaja koji se iz različitih uglova bave korupcijom u Nišu. Neke od obrađenih tema su: utvrđivanje broja zaposlenih u gradu, namešteni konkursi, izbori direktora javnih ustanova, rad građevinske inspekcije. Među tekstovima ima onih pisanih u formi informativnih žanrova (vesti) i onih koji su pisani u formi analitičkih žanrova (članci). U smislu produkcije sadržaji su odlično urađeni, korišćenjem svih mogućnosti koje onlajn izveštavanje pruža. Unutar tekstova objavljuju se prateći materijali (dokumenta, rešenja i sl.), kao i audio snimci.

Udruženje novinara Srbije - Gradovi i opštine, prijatelji medija

U izveštaju Udruženja novinara Srbije za period realizacije projekta, od 01.04.2015. do 15.12.2015, navodi se da je objavljeno 289 informacija i tekstova u okviru posebnih rubrika “Akcija 2% za medije” i “Privatizacija”. Sami sadržaji ili linkovi ka njima nisu dostavljeni te je zarad analize uzorkovana polovina sadržaja koji su javno dostupni. U okviru projekta “Gradovi i opštine prijatelji medija” objavljuvani su sadržaji tematski orijentisani ka vlasničkoj transformaciji medija (rubrika “Privatizacija”) i ka (ne)sprovedenju projektnog finansiranja medija na lokalnom, pokrajinskom i republičkom nivou. Objavljeni sadržaji su u pogledu žanrova raznovrsni, ali u obe rubrike preovlađuju relativno kratke vesti i izveštaji. Pored njih postoje i intervjui, komentari, u celosti preneti saopštenja, pozivi za sufinansiranje medija, kao i nešto manji broj tekstova analitičkog karaktera. Sadržaji su pripremljeni uz poštovanje profesionalnih normi. Ovaj projekat se bavi medijskim poslenicima, obraća se pre svega njima, a tek potom i celokupnoj javnosti.

Vojvođanski istraživačko-analitički centar - Istraživački tekstovi o korupciji na lokalnom nivou

Vojvođanski istraživačko-analitički centar je uradio 24 teksta koji su objavljeni na veb-sajtovima autonomija.info i voice.org.rs. Iz priloženog izveštaja se vidi da je svaki od ovih tekstova republikovan i u mnogim drugim medijima. Projekat je veoma dobro koncipiran jer se detaljno istražuju problemi i teme lokalnih zajednica. Tematski fokus sadržaja je na različitim oblicima korupcije u vojvođanskim mestima, od zloubotrebe opštinske imovine u partijske svrhe, izgradnje kanalizacije, finansiranja političkih stranaka do osiguranja kvaliteta vode za piće. Sve izabrane teme spadaju u domen javnog interesa. Tekstove odlikuje izuzetna raznovrsnost izvora koji u celosti prate temu. Pored ljudi iz vlasti, među izvorima su zastupljeni i građani, eksperti, nevladine organizacije, regulatorna tela, uprave.

Agro-press - IPA fondovi za poljoprivredu

Projektom portala Agro-press realizovano je 112 sadržaja - vesti i i zveštaja objavljenih u periodu od 1.12.2015. do 31.03.2016. godine. Projekat obrađuje IPA fondove za ruralni razvoj i načine konkurisanja, a svi analizirani sadržaji žanrovski pripadaju informativi. Kvalitet analiziranog materijala je niskom nivou, originalnog sadržaja gotovo i da nema, a većina objavljenog materijala preuzeta je sa portala evropskih institucija ili su prenošene agencijske vesti. Pohvalno je što su svi izvori potpisani, međutim, sam sadržaj ne odgovara novinarskom stilu i jeziku. Tematski veoma aktuelan i zanimljiv projekat, ali sadržinski vidno izostaje novinarska inicijativa i dublja analiza kojom bi se komplikovane EU procedure približile građanima.

Radio 021 - Preuzmi u svoje ruke

Projekat radija 021 realizovan je putem 20 radijskih emisija, koje su dostupne i na portalu 021.rs. Serijal emisija se bavi temama ekologije, obrazovanja i preduzetništva, za koje je redakcija procenila da nisu adekvatno predstavljene javnosti, a da su važne oblasti EU pregovaračkog procesa. Teme se obrađuju kroz dobru analitiku, i sa puno izvora. Kroz serijal se potenciraju inovacije u navedenim oblastima, pa su tako na primer, pokrenute teme neformalnog obrazovanja, internet preduzetništva, novi ekološki standardi i sl. Projekat je izveden u skladu sa dobrim novinarskim praksama, koje doprinose unapređenju javnog informisanja.

JAT Radio - Dobar dan, kako smo

Serijal se bavi zdravstvenim problemima i savetima stručnjaka u vezi sa dijabetesom, zdravim stilom života, problemima adolescenata, itd. Emisije su kolažnog tipa, izjave su snimljene telefonski što je uticalo na tehnički kvalitet. Emisije traju oko osam minuta i voditeljka, uz kratke komentare najavljuje samo segmente razgovora (monologa) stručnjaka. Projekat obrađuje teme od javnog značaja, međutim zbog ograničenog vremenskog prostora nema mesta za dužu diskusiju.

Ok Radio - Ekologija - šansa juga Srbije

Projekat OK radija obuhvata 18 radio emisija, koje su istovremeno objavljene i na sajtu. Uz to, kako pokazuje narativni izveštaj ovog medija, OK radio organizovao je i široku javnu kampanju koja treba da utiče na podizanje ekološke svesti građana Vranja i okoline. Priloženi materijal je kombinacija faktografskih i analitičkih žanrova, a neke od tema obuhvataju: potencijal Vlasine kao prirodnog bogatstva, ekološke probleme poput otpada i poplava, zelenu energiju i sl. Projekat se bavi temama od javnog značaja, karakteriše ga tematska i žanrovska raznovrsnost, kao i veliki broj izvora koji govore o temi.

Radio BOOM 93 - Ovo je zemlja za nas

Serijal emisija u vezi sa mladima. Teme su aktuelne, dobro osmišljene (društvene mreže, evropske integracije, volontiranje, medijska pismenost, pop kultura, ljudska prava, bolesti zavisnosti, nasilje, politika, itd.) Emisiju koja traje oko 20 minuta čini kombinacija muzike i govornog programa, gde stručnjaci, mladi ali i predstavnici biznisa i omladinskih sekcija stranaka govore o relevantnim temama. Generalni utisak je da je projekat dobro osmišljen i da ima visok stepen relevantnosti.

Radio HIT FM - Nevidljivi

Emisija se bavi marginalizovanim grupama (osobe sa retkim bolestima, LGBT zajednica, nacionalne manjine, osobe sa invaliditetom, žene, socijalno ugroženi, verske manjine). U kratkom radijskom formatu (u trajanju od 5 do 10 minuta) voditelj prvo uvodi temu zatim najavi sagovornike sa kojima simulira intervju, razgovor. Teme su relevantne, ali zbog kratkog formata nema dubinske analize problema. Primećen je promotivni pristup prema temama. Kvalitet programskog segmenta mogao je biti bolji ali je svakako za pohvalu što se tematizuju teme koje nisu mejnstrim.

TDI Radio - Govori kako znaš

Radijski serijal se bavi jezičkim promenama koje su nastale kao rezultat uticaja globalizacije, medija i engleskog jezika na srpski jezik. Kratki radijski formati podrazumevaju uvod i (simuliran) razgovor sa stručnjakom, ekspertom za određenu oblast (lingvisti, psihijatar, itd.). Izdanja su kratka (oko 5 minuta) i plasiraju kratke, sažete informacije o određenoj temi. Sagovornici su kompetentni i serijal predstavlja interesantne teme opštoj populaciji. Mana kratkog formata je to što pojedini segmenti ne mogu da dođu do izražaja (nema prostora za dublju analizu pojedinih fenomena kao što je na primer medijska pismenost).

National Geographic Srbija - Srpske enklave na Kosovu i Metohiji

Proizvedene su tri reportaže o životu Srba na Kosovu objavljene u februaru, martu i aprilu. Teme variraju od istorije i religije do kulture i pozorišta, ali je u središtu svakodnevnog života srpskog stanovništva na Kosovu. U tehničkom i produkcijskom smislu sadržaji su realizovani po najsavremenijim standardima, a svi tekstovi oplemenjeni zanimljivim fotografijama u stilu časopisa Nacionalna Geografija. Kvalitet izveštavanja je na veoma visokom nivou, što pokazuje uravnoteženo izveštavanje i u skladu je sa javnim interesom. Ovaj projekat može se uzeti kao primer dobre primene kulturne politike, koja teži pomirenju, dijalogu i uspostavljanju dobrih odnosa između srpskog i kosovskog stanovništva.

Danas - Kul-tura: serijal dodataka o kulturnim događanjima širom Srbije

Ovim projektom realizovano je trinaest novinskih dodataka objavljenih u periodu jun-novembar 2015. godine. Tematski fokus su najznačajnije kulturne manifestacije širom Srbije kao što su Palički filmski festival, Zaječarska gitarijada, Nišvil džez festival i slično. Tekstovi su tehnički kvalitetno izvedeni sa pratećim fotografijama u boji i zanimljivim grafičkim rešenjima. Objavljeni sadržaji veoma su informativni, međutim, nedostaje kritička nota koja bi podstakla dijalog i debatu o kulturnom stvaralaštvu u javnom prostoru.

NIN - Građani i institucije: pristup pravdi

U projektnom ciklusu NIN je objavio 13 tematskih tekstova u posebnoj rubrici Građani i institucije - pristup pravdi. Neke od obrađenih tema tiču se zlostavljanja dece, zapošljavanja osoba sa invaliditetom, ljudskih prava, inkluzivnog obrazovanja, zlostavljanja žena, vršnjačkog nasilja i nejednakih zarada. U

tehničkom smislu tekstovi su izvedeni kvalitetno, sve fotografije su potpisane, a naznačen je i finansijer projekta. Sam novinarski pristup je uravnotežen, uvek potkrepljen podacima i izjavama relevantnih izvora što tekstove čini zanimljivim i informativnim. Svi tekstovi napisani su karakterističnim stilom i jezikom za NIN.

Vreme - Verske zajednice u Srbiji: Između boga i društva

Projekat je obuhvatio dva dodatka na osam strana objavljena u oktobru i novembru 2015. Pored medijskog sadržaja organizovana je tribina na istu temu, a sve je objavljeno na podsajtu napravljenom u svrhe projekta. Verske zajednice u Srbiji je projektna celina koja je i ranije postojala u mediju, s tim da je sadržaj inoviran i tematski drugačiji u ovom projektnom ciklusu. Realizovani sadržaji pisani su u formi članka koji problematizuje savremene koncepte religije. U tehničkom smislu sadržaj je kvalitetan, opremljen autorskim fotografijama, a potpisan je finansijer projekta.

Nova Ekonomija - Za vredne ljude koji se trude

Projekat je realizovan u jednom projektnom ciklusu od novembra do maja, a proizvedeno je jedanaest medijskih sadržaja objavljenih na sajtu Nove Ekonomije. Tematski fokus tekstova je ekonomija, a neke od obrađenih tema su stanje na tržištu rada, zapošljavanje mladih i intervjui sa predstavnicima vlasti, sindikata ili uspešnim privatnicima. Prema podacima dobijenim od Ministarstva kulture, podneti sadržaj nije bio celovit, to jest predato je 6 od 11 sadržaja na kojima je izvršena analiza. U tehničkom smislu sadržaji su dobri, međutim, nedostaje dublja analiza i eksplikacija.

Politika - Sačuvajmo svoj jezik: govorimo i pišimo srpski

Projekat Politike realizovan je u periodu septembar - novembar 2015, a objavljeno je 86 novinskih tekstova, dva novinska dodatka i organizovane su tri tribine. Tekstovi obrađuju razvoj srpskog jezika kroz istoriju, a pisani su u formi članka, autorskog komentara ili intervjua. U tehničkom smislu tekstovi su kvalitetni, opremljeni autorskim ilustracijama. Autorske komentare pisali su istaknuti lingvisti i profesori fakulteta koji se bave proučavanjem jezika. Ova praksa je veoma pohvalna, što je u skladu sa javnim interesom. Međutim, u analiziranim tekstovima prisutna je nota jezičkog nacionalizma i elitizma. Na primer, naslov jednog od tekstova glasi „Srpski jezik predaje hrvatski lektor”. Realizacija projekta nastaviće se nakon ovog projektnog ciklusa u saradnji sa Ministarstvom kulture.

PG Mreža - Generacija 95

Produkcijaska grupa Mreža realizovala je serijal o mladima - Generacija 95, objavljen na drugom kanalu RTSa. Serijal obuhvata 6 epizoda trajanja oko 25 minuta kojima obrađuju zaposlenje, odlazak iz zemlje, muziku ili bolesti zavisnosti mladih. Veoma je pohvalno što su na izradi serijala učestvovali studenti novinarstva, a značajan prostor dat je mladima koji su govorili o svojom iskustvima i razmišljanjima u vezi sa temom. Iako kvalitetan i zanimljiv, sadržaj bi u tehničkom smislu trebalo oplemeniti izlaženjem iz konvencionalnih okvira novinarskog izražavanja, upotrebom grafičkih rešenja i animacije, a u cilju približavanja mlađe publike koja je primarna ciljna grupa.

Fondacija B92 - Filantropija: dokumentarni serijal

Dokumentarni serijal Filantropija obuhvata 6 emisija trajanja oko 25 minuta. Emisije obrađuju različite prakse volonterskog i filantropskog rada na području Srbije i širom sveta. U tehničkom smislu emisija je veoma kvalitetna, sadrži zanimljiva grafička rešenja i animaciju, što je čini zanimljivom za gledanje.

Emisija je kolažnog tipa, te se pored ljudskih priča mogu videti ankete sa sugrađanima, kao i kratak rečnik termina. Kvalitetna produkcija, zanimljiv i originalan pristup, kao i sam tematski okvir u skladu su sa javnim interesom predviđenim Zakonom o javnom informisanju i medijima.

Agencija Beta - Agencijsko izveštavanje u javnom interesu

U periodu od 01.07. do 30.09.2015. godine agencija Beta proizvela je oko dve stotine medijskih sadržaja. Produkcija je emitovana kroz agencijski servis - portal agencije Beta, portal redakcije Euraktiv i portal i rubriku Zelene Srbije, stranice na manjinskim jezicima. Većina proizvedenih sadržaja pripada informativnom žanru (115 vesti), a u manjoj meri prisutna je analitika (26 članaka, intervjuja i analiza). Pored produkcije na srpskom jeziku, realizovano je oko 100 vesti na mađarskom i albanskom jeziku. U producijskom smislu, sadržaji zadovoljavaju osnovne standarde novinarskog izražavanja. Međutim, sam projekat ne predstavlja tematsku, zaokruženu celinu, već je nastavak redovne produkcije vesti, što je osnovna delatnost novinskih agencija.

RTV Vranje - Borinom kaldrmom

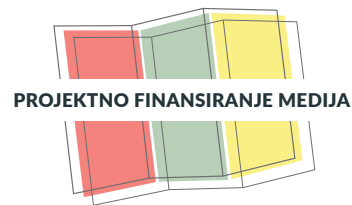
Borinom kaldrmom je emisija o životu i radu pisca Borisava Stankovića, emitovana na RT Vranje. Analizirani materijal obuhvatio je 6 emisija od 40 do 50 minuta. Emisije se uglavnom sastoje od naracije novinarkе, njenog čitanja dela Borisava Stankovića, razgovora sa gostima, muzičkih inserata i isečaka pozorišnih komada, monologa glumaca i anketa sa građanima. Novinarka tokom emisija razgovara sa šest profesora srpskog jezika i književnosti, glumcem Draganom Stankovićem koji je glumio likove Borisava Stankovića, rediteljem Draganom Živkovićem, glumcem Markom Nikolićem, pevačem Branimirom Stošićem Kacetom, glumicom Radmilom Kocevskom, glumicom Milanom Stošić Mirković i drugima. Tehnička realizacija emisije je veoma dobra, emisija je edukativna i u analiziranom materijalu nije uočena promocija finansijera projekta.

TV Leskovac - Emigranti u Srbiji

Emisija Emigranti u Srbiji je televizijska emisija o putu emigranata iz Sirije koji prolaze kroz Srbiju, a koja je emitovana na televiziji Leskovac. Analizirani korpus obuhvatio je tri emisije u trajanju od 22, 48 i 60 minuta. Emisije se sastoje od anketa sa emigrantima i razgovora dveju novinarki sa predstavnicima humanitarnih organizacija, emigrantima i volonterima. Neki od izvora informacija kojima se novinarka obraćaju su ministar rada, zapošljavanja i socijalnih pitanja, Aleksandar Vulin, predstavnica iz UNHCRa (nepotpisana imenom i prezimenom), predstavnica humanitarne organizacije Mersy Corps (takođe nepotpisana), predstavnik Centra za zaštitu i pomoć tražilaca azila, Radoš Đurović, doktor Ivan Marković iz Danskog saveta - Preševo i drugi. Tehnički, emisija je ostvarena reativno dobro, sa izuzecima grešaka prilikom montiranja tona i predugačkih i statičnih kadrova migranata. Autori emisije teže objektivnom prikazivanju problema azilanata, a pitanja koja su postavljena veoma su dobro koncipirana i traže odgovore od javnog značaja. Emisija podstiče empatiju i kao prioritet postavlja pomoć i rešavanje pitanja azilanata u Srbiji.

Televizija Belle Amie - Decentralizacija

Analizirani materijal činila je 31 emisija, odnosno snimak u trajanju od 20 do 45 minuta. Svaka emisije počinje zajedničkom špicom u kojoj je naznačen naziv - Srbija na dlanu, decentralizacija i tokom koje se pojavljuju imena gradova: Niš, Piroto, Novi Pazar, Svilajnac, Vršac i Čačak. Analizirane celine čine isecci emisija ili cele emisije različitih televizija iz gradova koji su navedeni u špici. Dakle, u projekat

Decentralizacija spadaju već postojeće emisije televizija iz navedenih gradova. Televizija Belle Amie iz Niša emitovala je u okviru ovog projekta emisiju „Iz(među) redova“, emisiju o umetnosti „Apostrof“, emisiju o poljoprivredi „Agro vrt“ i sportsku emisiju „Treće poluvreme“. U okviru projekta emitovale su i televizije RTV Gem Lazarevac, TV Galaksi iz Čačka, TV Resava. U projektu su učestvovala i televizije Kanal Pi iz Pirota - emisija „Da žive sa nama a ne pored nas“ i Televizija Banat iz Vršca - emisija „Puls teatra“. U emisijama se pojavljuju stručnjaci iz oblasti poljoprivrede, umetnosti, zdravlja, ekologije, sporta i turizma. Materijalom su obuhvaćene teme kao što su ratarstvo i povrtarstvo, ekološki problemi, problemi dece sa smetnjama u razvoju, ali i uže teme kao što su festival Filmski susreti u Nišu, Kolonija Dečijeg crtanog filma u opštini Pantelejev, Ovčar banja, narodno pozorište Jovan Sterija Popović iz Vršca, manifestacija Kosidba na Rajcu, Gradski muzej u Čačku, Drinska Regata itd.

TV Forum - Aktivni i odgovorni građani i građanke

U odabranom uzorku ovo je jedini neprofitni medij koji je podržan sredstvima Ministarstva. Narativni izveštaj koji je priložen u projektnoj dokumentaciji pokazuje da je TV Forum pravdao sredstva svojom celokupnom informativnom produkcijom, a ne zaokruženom tematskom i projektnom celinom. Ova produkcija, iako tehnički skromna, pokazuje solidan nivo profesionalnih standarda, koji unapređuje javno informisanje lokalne sredine. Tematski raznovrstan sa relevantnim sagovornicima, sadržaj otvara javnu debatu na sva pitanja od javnog značaja.

Što se tiče **Studija Mag i emisije „Obrenovac - priče potopljenog grada“** i televizije **Mega In i njihovog inkluzivnog kviza „Svi za jednog, jednako za sve“**, dostavljeni materijal sastojao isključivo od televizijskih špica ovih medijskih sadržaja tako da je dostavljeni materijal Ministarstva kulture i informisanja nedovoljan za analizu.